

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Rep.: Sfințirea bisericii din Chiochiș.

Pr. Vasile Magdău: Un vlădică uniat ponegrește ortodoxia.

Pr. Alex. Runcanu: Sfințirea pietrii fundamentale a bisericii din Periș.

Un parastas la Atelierele C. F. R. Cluj.

Pr. Gh. Micu: Conferința de toamnă a preoților mei din tractul Lăpuș.

Asistent: Cerc relig. și șezătoare cult. în Căian. Gimnaziul de băieți al Moșilor din Baia-de-Arieș.

Cronică. — Concursuri pentru întregirea parohiilor Libotin și Hodac.

Sfințirea bisericii din Chiochiș.

Parohiile Chiochiș și Diviciorii-Mari sunt icuite într'un ținut puțin ortodox și cam izolat, și ca să ajungi la ele trebuie să străbați peste treizeci de klm. pe drumul ce merge din Gherla spre Câmpie. Păstrarea ortodoxiei în aceste parohii este legată de împrejurarea istorică, adevărată și în alte părți, că stăpânul iobagilor români era reformat și le-a luat apărarea față de presiunile stăpânirii catolice.

Credincioșii noștri din Chiochiș multă vreme s'au rugat într'o veche bisericuță de lemn, până a ajuns gata să se surpe.

Împrejurarea aceasta cât și îndemnul preotului *Al. Cherebețiu*, dar mai ales al dlui *Dr. Ioan Prodan*, avocat în Dej și proprietar aici, i-a decis pe Chiochișeni să proiecteze zidirea unei biserici corespunzătoare, din zid trainic. După greutățile eluate cu repartitia și adunarea fondurilor necesare zidirii la care dl Dr. I. Prodan a premers cu supraexemplul plătind o repartitie de 100.000 Lei, s'a ivit chestiunea locului pe care să se zidească biserica. Aceasta chestiune tot dsa a rezolvat-o mutând pe spesele sale proprii casa parohială de pe grădina din mijlocul satului, pe grădina mai dosnică unde se hotărâse mai întâi să se zidească biserica. A fost un gest din cele mai frumoase, care a umplut de entuziasm pe credincioși și nădejde nestrămutată că vor termina cu bine lucrul început

încă în anul 1928. Într'adevăr prin așezarea bisericii în acest loc în mijlocul satului și lângă șoseaua principală, biserica a câștigat în frumusețe, impunându-se în mod deosebit. Aici trebuie să amintim și pe modesta donatoare *Floarea Avrămuț* care a dat o parte de grădiniță, întregind pe cea a bisericii.

Doamna și domnul Dr. I. Prodan după terminarea din zid, au fost tot atât de darnici și la împodobirea interioară, cumpărând clopotele și contribuind la facerea iconostasului, așa că întreg obolul lor se ridică la suma de 200.000 Lei. contribuție de adevărați ctitori. Biserica în total, socotind manopera și contribuțiile în natură, a costat cam un milion de Lei și s'a terminat încă în anul trecut.

Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Nicolae încă în anul trecut a voit să o sfințească, însă împedecat a fost nevoit să o amâne pe anul acesta, și de astădată cu părere de rău să se substituiească prin P. Sf. Sa Dr. Ioan *Stroia*, episcopul armatei.

Sfințirea s'a săvârșit în ziua de Duminică 18 Septembrie. Prea Sf. Sa însoțit de P. On. protoiereu Dr. Vasile *Sava*, cons. eparhial și D. *Antal* rev. eparhial, proto-diacon Dr. Ioan *Vască*, precum și de corul episcopiei sub conducerea pr. *Patriciu Curea*, profesor de religie, au plecat spre Chiochiș încă de Sâmbătă după masă.

În trecere prin Gherla s'au oprit la capela ortodoxă unde P. Sf. Sa a fost întâmpinat și salutat de către dl I. Pădure, cons. comunal în numele primăriei, pr. D. Giurgiuca, din partea parohiei noastre, C. Podoabă, protopop gr.-cat. în numele bisericilor catolică și unită, și de către Ioan Bărbos, primpretor în numele administrației și al prefectului. Cuvântărilor de bineven-tare le-a răspuns P. Sf. Sa accentuând necesitatea bunei înțelegeri între cetățeni și confesiuni. De față a fost și un numeros public, iar alături de parohul nostru și P. On. protopop tractual Zaharie Man și pr. Gav. Micu.

Intrând în biserică s'a oficiat o doxologie, dând răspunsurile corul liceului de băieți. La sfârșit P. Sf. Sa a rostit o cuvântare către popor arătându-și nemulțumirea pentru piedecile ce se pun parohiei noastre din Gherla la obținerea unui loc potrivit pentru zidirea unei biserici. A lăudat străduințele ce le pune parohul Giurgiuca pentru a învinge aceste greutăți.

La ieșirea din biserică corul episcopiei a cântat „Pe Stăpânul“.

Înainte de ora 7 am ajuns în Chiochiș. Încă în hotarul satului P. Sf. Sa a fost întâmpinat de un banderiu de călăreți, a cărui conducător l-a binevenat. În comună înaintea unei frumoase porți triumfale aștepta aproape întreg satul în frunte cu autoritățile. Ajungând aici P. Sf. Sa a fost întâmpinat cu urale, apoi salutat de dl primpretor E. Bușița, preotul reformat, iar în ușa bisericii de către preotul Al. Cherebețiu. La toți le-a răspuns P. Sf. Sa îndemnând pe toți la dragoste frățescă și o bună conlucrare pentru promovarea binelui obștesc.

Intrând cu toții în biserică se oficiază vecernia cu litie și utrenia, după care dl Dr. I. Vască rostește o impresionantă cuvântare despre Sfta cruce.

P. Sf. Sa a fost găzduit la dl Dr. Prodan unde principalii oaspeți au luat și masa, iar corul la pr. Al. Cherebețiu.

Duminecă dimineața, într'o frumoasă zi plină de soare, la orele 9 $\frac{1}{2}$ s'a început serviciul sfințirii bisericii, făcut cu tot fastul recerut în admirația poporului ce venea într'una, încât dela jumătatea serviciului n'a mai încăput în biserică, stând mai mulți de jumătate afară. Între ei au fost foarte

mulți credincioși gr.-catolici din satele din jur. În biserică și-au ținut de cinste să asiste la serviciul divin Prea Onor. Dumitru Rus, Chereșteșiu și Blaga, protopopi gr.-cat.

P. Sf. Sa Episcopul Dr. Ioan Stroia la serviciul divin a fost asistat de prot. Dr. V. Sava, D. Antal, Z. Man, protodiacon Dr. I. Vască, preoții Gav. Micu-Poiana-Blenchii, D. Giurgiuca-Gherla, Al. Cherebețiu-Chiochiș, Al. Gânju-Diviciorii-mari și I. Pop-Țop. Corul a cântat foarte bine, ridicând mult solemnitatea serbării.

La terminarea sf. liturghii P. Sf. Sa a rostit o predică plină de creștinești învățături, oprindu-se în mod special și lăudând faptele ctitorilor d-na Emilia Dr. Prodan, dl Dr. I. Prodan, apoi a parohului Al. Cherebețiu, a epitropului Nic. Hulpe, a crâșnicului Nic. Berceni și a picherului Petru Să-mărtean, care a adaptat planul bisericii și a supravegheat lucrările de zidire în mod gratuit. După predică poporul a fost stropit cu apă sfințită și miruit.

Credincioșilor cari n'au putut încăpea în biserică și n'au putut ascultă arhierestile cuvinte, le-a predicat impresionant P. On. protodiacon Dr. Ioan Vască.

A urmat o masă comună unde s'au rostit o serie de toaste vorbind P. Sf. Sa pentru M. Sa Regele; Dr. I. Prodan pentru P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae; dl prim-procuror Roșca pentru P. Sf. Sa Episcopul Ioan al armatei; D. Antal-ctitorii Emilia și I. Prodan; Z. Man-însoțitorii P. Sf. Sale; Dr. V. Sava-autorități și confesiuni; Dr. I. Vască-preoțime și în special parohul locului; Pr. D. Giurgiuca-coriști; Pr. A. Cherebețiu mulțumește tuturor; protopopul D. Rus în numele bisericii unite. Corul a cântat frumos câteva cântări.

Înainte de plecare poporul a întins hora înaintea casei dlui Prodan, petrecând în urale plecarea Prea Sf. Sale și a corului.

Rep.

O carte de mare tiraj a ajuns să fie în America, cartea edată de guvernul Statelor-Unite, despre îngrijirea copiilor sugaci. A apărut până acum în 6 și jumătate milioane de exemplare. Se vede că acolo se poartă într'adevăr mare grijă copiilor mici, nu ca la noi unde mor aproape jumătate.

Un vlădică uniat ponegrește ortodoxia.

La sărbătoarea Nașterii Sf. Maria, în ziua de 8 Septembrie a. c., mănăstirea Moiseni din Maramureș își serbăse hramul la care a luat parte și episcopul uniat dela Baia-Mare, Alexandru Rusu, înconjurat de clerul și credincioșii gr.-catolici din Maramureș și jur, adunați în procesiuni religioase.

Prea Sfinția Sa a ținut cu această ocaziune o cuvântare plină de ură față de ortodocși, împeștriată cu atâtea ponegriri, încât ascultătorii au rămas uimiți și indignați, regretând eșirea vehementă a Prea Sfințitului.

Vlădica între altele spunea „Nu vă lăsați și nu părăsiți legea și credința voastră catolică, căci cine se lasă de ea făcându-se ortodocși ori pocăiți se lapădă de Isus Christos, căci ortodox și pocăit (sectar) tot una este, ortodox poate mai rău“. Prea Sfinția Sa, nici mai mult nici mai puțin, așează ortodoxia pe aceeași treaptă de egalitate cu sectele, sau după spusele acestui vlădică, a fi ortodox nu este nici o deosebire cu a fi sectar.

Se putea mai mare blamă și batjocură pe ortodoxie ca aceasta?

Este cu atât mai regretabil cu cât este spusă din gura unui vlădică care are menirea să propage dragoste și pace, iar nu ura între frații de acelaș sânge.

Respingem cu dispreț aceasta batjocură pe care o aruncă episcopul uniat dela Baia-Mare pe umerii ortodocșilor, de a ne clasă cot la cot cu sectarii. Această afirmațiune își are un înțeles din care se poate scoate ușor vinovăția. Este recunoscut de toată lumea că sectele, în general sau în parte în ascuns, urmăresc destrămarea și distrugerea unității sufletului românesc, prin urmare devin periculoase Statului. Atunci din afirmația Prea Sf. Sale reese că și ortodoxia n'a contribuit și nu contribuie cu nimic la consolidarea unității noastre naționale, n'a adus nici un serviciu țării și neamului românesc, ci este periculoasă Statului.

Compătimim acest gând al Prea Sfințitului dela Baia și ne miră faptul că a cutezat să ne ponegrească atât de mult și greu ortodoxia și am dori să știm dacă

Prea Sfinția Sa recunoaște că ortodoxia a însemnat mult în viața Statului nostru Românesc, a fost de folos pentru unitatea noastră națională și a pregătit sufletele pentru ziua sfântă a unirii tuturor Românilor.

Neagă Prea Sfinția Sa rolul important ce l-a avut ortodoxia în trecut? Trece cu vederea peste istoria neamului nostru unde se oglindește de-ajuns că în mănăstirile și bisericile ortodoxe a luat naștere cultura românească, unde s'au făcut primele încercări de scrieri românești, s'au tipărit cărți, se făcea slujbă și se păstra limba, credința și datinile românești? Oare acestea n'au format un tezaur al sufletului românesc? Atunci de ce această sfidare?

Oare cum se va simți iubitul nostru Rege când va prinde vestea că episcopul dela Baia-Mare pe care l-a încredințat să țină trează conștiința românească la hotarele de Nord, a ponegrit într'un mod așa de nedemn pe ortodocși în fruntea cărora stă Maestatea Sa?

Tăce-vor glasurile ortodocșilor și vor rămâne nepăsători?

Nu cumva se va roși obrazul Prea Sfințitului Rusu de rușine?

Decât aceste vorbe ațâțătoare, mai bine ar face vlădica Rusu să sfătuiască preoții din Maramureș de sub arhipăstoria P. S. Sale, să fie mai buni români, căci mulți dintre ei în familie vorbesc ungurește și cresc copiii în spirit unguresc și regretă zilele de sub fosta stăpânire maghiară.

Să înceteze aceste manevrări tendințioase să nu ne manifestăm în mod așa de regretabil, căci știut este că cine seamănă vânt secără furtună.

Pr. Vasile Magdău.

Sfințirea pietrii fundamentale a bisericii din Periș.

În ziua de 14 Septembrie a. c., credincioșii parohiei noastre ort. române Periș din protopopiatul Tg.-Mureș pe lângă sărbătoarea zilei: „Înălțarea sf. Cruci“ mai sărbătorească și sfințirea pietrii fundamentale a bisericii noi.

Serviciul divin al Vecerniei e celebrat în sobor de către 8 preoți din protopopiat sub conducerea șefului tractual Stefan Russu, după care urmează predica zilei rostită de

preotul Alexandru Runcan-Tg.-Mureș, apoi se face procesiune dela bisericuța veche la cea nouă, unde se celebrează sfințirea apei și pietrii fundamentale, subscriindu-se actul comemorativ care se așează la locul său de către toți preoții, precum și membrii episcopiei și consiliului parohial

Tot cu această ocazie s'a ținut și un cerc religios luând parte toți preoții aparținători cercului Gornești unde își rostește conferința „despre Sfta Cruce” președintele Pavel Suciu.

La urmă vorbește șeful tractual, aducând mulțumite credincioșilor Perișani, și îndemnându-i la muncă.

Cu aceasta ocazie află de necesar a face și un scurt istoric al parohiei Periș, care pe vremuri fiind preot în Gornești am administrat-o vre-o 5 ani.

Înainte vreme această parohie s'a numit „Curtifaia” azi „Periș”, care din cauza timpurilor vitrege și a stăpânirii barbare, era aproape uitată cu desăvârșire, și dacă mai dăinuia acea dominație de tristă amintire, azi n'am avea nici parohie, dar nici limbă românească. Căci deja pe atunci numai câțiva bătrâni mai știau vorbi românește, generația mai tinără își uitase cu totul limba și preotul cu ocazia mărturisirii era nevoit a-și mărturisi credincioșii în limba ungară pe care nici el nu o prea știa. Dar bunul Dumnezeu n'a voit ca așa de curând să piară un popor nevinovat căzut jertfă unor călăi, ci s'a milostivit, a rupt lanțurile grele ale sclăviei, și prin curajul și jertfa ostașului român s'a pus bază unei noi țeri întregite — Țara românească — în care trăim.

De atunci împrejurările s'au schimbat și românii din părțile săcuienești, își strâng rândurile, se grupează în jurul conducătorilor lor, cari sunt *preotul* și *învățătorul* în primul rând, români ca și ei.

Dascălul român își face datoria la catedră, iar preotul la amvon. Vorba românească se aude nu numai în biserici ca mai înainte, ci și în școală și afară.

Așa s'a întâmplat și în comuna Periș. Dascălul, notarul și preotul, — toți români — își formează un nou program de muncă, să înființeze școală, care într'un an s'a și edificat chiar în centrul comunei în majoritate ungurească. Vine apoi rândul bisericii, care par'că răsare din pământ. Casa parohială e

locuibilă de actualul preot Sabin Truția care iar s'a făcut fără ca credincioșii să simtă vre-o greutate.

O mână de oameni, conduși de vrednici luptători ajung azi înșiși să se minuneze de aceea ce sunt capabili.

Meritul principal îl are aici preotul Sabin Truția, care și-a pus totul în slujba neamului și bisericii sale, ridicându-le la locul de cinste.

Popor, și intelectuali la muncă cinstită și veți vedea isbânda. Crucea lui Christossă ne călăuzească pe toți, și atunci pacea sa și buna înțelegere va fi întronată pe pământ.

Pr. Alex. Runcanu.

Un Parastas la Atelierele C. F. R. Cluj.

Duminecă în 18 Sept. a. c., la ora 11, s'a celebrat un parastas în sala „Armonia”, pentru regretatul inginer Ilie Negulescu, fost inspector al Atelierele, decedat astăprimăvară în etate abia de 33 ani. Parastasul a fost precedat de sfințirea apei. Au servit preoții ortodocși Ion Cioara și Ion Mitariu. Răspunsurile le-a dat un grup de cântăreți din corul episcopiei, sub conducerea dlui prof. Dr. Petrașcu. Din partea familiei am remarcat pe nemângăiata soție a inginerului și pe fratele lui, dl general Negulescu dela Oradea. Dela Atelier au fost prezenți dnii inginer T. Chibelean, secretarul Pleșcu, prof. Dimitriu, șef contabil Badiu și mulți măestri și muncitori ceferiști, apoi cei 150 de elevi meseriași C. F. R., sub conducerea dlui Tomescu, adm. căminului.

La finea parastasului păr. adm. paroh. I. Mitariu a vorbit primul, scoțând în relief nobleța inimii și caracterul adânc creștin și românesc al răposatului, fiu de preot din Tufeni jud. Teleorman. Încredințat cu conducerea Atelierele C. F. R. din Cluj, în mijlocul alor peste 2000 muncitori, cea mai mare parte de altă nație și religie, a îmbrățișat cu toată căldura idea de a se ridica un locaș de închinare pentru muncitorii ceferiști ortodocși români în colonia Dâmbul rotund Cluj, idee, care azi e pe cale de a se realiza.

A urmat dl ing. T. Chibelean, care a cedit în numele Inspecției Atelierele o demnă apreciere a personalității celui dispărut.

Moment semnificativ: deși Inspectia Ateliereleor învitasă în scris întreg personalul dela toate secțiile să participe la acest act de pietate față de memoria fostului șef, de neam și lege românească, — personal neortodox nu s'a prea văzut.

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința de toamnă a preoțimei din tracus Lăpuș.

Un bun prilej de fortificare spirituală și cimentare colegială sunt întrunirile preoțești, dacă acelea sunt conduse cu corectitatea recerută și participanții sunt pătrunși de simțul datoriei. O atare întrunire a fost și conferința de toamnă din tractul Lăpuș ținută la mânăstirea Sfânta Ana (Rohia) în 7—9 I. c.

Conferința s'a început cu vecernia din 7 I. c., oficiată de președintele protopop Șt. Gheție ajutat de preoții: I. Roman sen., A. Manu, Gh. Micu, T. Herman, A. Thira și I. Andrei. După vecernie imediat a predicat pr. A. Manu, despre „mărturisire“. În introducerea vorbește despre valoarea sufletului. Apoi prin citate din Sfta Scriptură scoate la iveală originea tainei dela însuși Mântuitorul. Prin expresii potrivite și exemple accesibile poporului arată importanța mărturisirii. Poporul sosit la închinare l-a ascultat cu viu interes.

După predică imediat preoțimea se retrage în pavilion întrunindu-se în conferință intimă. Păr. președintele prot. Șt. Gheție deschide ședința arătând importanța conferințelor preoțești și dând îndemn la o muncă cât mai rodnică în misiunea pastorală, accentuând în special citirea Sftei Scripturi, alegând părțile de cari se leagă sectarii. Această lectură aleasă să se facă credincioșilor în legătură cu vecernia.

După constituirea în ședință se alege o comisie pentru compunerea referatului asupra rapoartelor despre activitatea pastorală a preoților și a președinților cercurilor religioase fiind absent referentul pr. P. Picu. Ședința se ridică la ora 10. Joi în 8 I. c., des de dimineață s'a făcut sfințirea apei de prot. Șt. Gheție, pr. I. Budu și I. Both. Mărturisirea preoților și credincioșilor au săvârșit-o prot. Șt. Gheție, pr. I. Roman sen. și ieromonah I. Vasilian.

Utrenia și 'n continuare Sfta Liturgie, a fost oficiată de: prot. Șt. Gheție, ajutat de preoții: I. Roman sen., A. Manu, I. Budu, Gh. Micu, A. Perhaiția iun. și I. Andreiu. Predica a rostit-o prot. Șt. Gheție vorbind despre Preacurata fecioara Maria, datorința mamei de-a naște și crește copiii, combătând principiile greșite a femeii moderne. În deosebi accentuiază apoi datorințele părinților față de copii, combătând ținuta necuviincioasă a copiilor rău educați. Dă îndemn să-și trimită copiii regulat la școală spre a se perfecționa primind o creștere bună religioasă, prin ce pot deveni buni creștini și cetățeni. Invoacă harul lui Dumnezeu, ajutorul Preacuratei și a sfinților asupra tuturor; încheind Sfta Liturgie cu rugăciunea de mulțămire și cu o molitvă de deslegare. Cu toate că poporul era obosit de participarea cu evlavie la lungul serviciu divin, totuși pătrunși fiind de înțeleptele cuvinte, pline de învățături morale, predate cu adevărat suflet de păstor, de pe expresia feței ascultătorilor se putea constata o adevărată recreare și înălțare sufletească.

La dorința peregrinilor se citește Sftul Maslu de preoții: Aug. Herman, A. Herman, A. Vaida, A. Perhaiția iun., I. Andreiu și ieromonahul I. Vasilian sub conducerea prot. Șt. Gheție. După masă la ora 3 și jumătate deschiderea conferinței administrative fiind prezenți și epitropii parohiali. Președintele ține „prelegere practică de administrație bisericească“ care durează mai mult de 2 ore, tratând pe larg despre drepturile, datorințele și importanța epitropiei parohiale. Immediat după prelegere epitropii părăsesc mânăstirea mergând la vetrele lor, iar preoțimea participă la vecernia celebrată de preoții: A. Manu, Gh. Micu și A. Vaida.

La ora 7 seara se redeschide ședința intimă, sosind și preoții: I. Roman iun., A. Roman cari în calitate de reprezentanți ai cercului I. religios împreună cu pr. A. Cândea în ziua de 7 și 8 I. c., au ținut a 11-a întrunire a cercului în parohia Vima-mică II. Pr. Al. Herman citește referatul „Oastea Domnului“, utilizarea ei pentru întărirea bisericii. La discuția liberă iau parte: T. Herman, I. Vasilian, Gh. Micu, I. Budu, A. Roman, A. Herman, A. Manu, E. Roman, I. Roman iun., I. Both, V. Puica și Șt. Gheție reasumând punctele esențiale. Urmează apoi

„Referat asupra rapoartelor despre activitatea pastorală a preoților și a președinților cercurilor religioase“. Referentul pr. P. Picu fiind absent s'a concretizat ca referent pr. I. Budu. La discuția liberă iau parte: E. Roman, V. Puica, Gh. Micu și Șt. Gheție. După aceea pr. Gh. Micu citește referatul asupra lucrărilor „Problema instrucțiunii religioase în școala populară“ temă dată de Ven. Consiliu Eparhial. Cuprinde concluziile generale în următoarele: Materialul să fie cel cuprins în programa analitică, dar să se amplifice. Editarea de manuale noi ca materialul să fie adunat într'un mănunchiu și nu respirat prin cărțile de citire. Biblia în ediții școlare. Organizarea conferințelor pur catehetice tractuale, combinate cu predarea de lecții practice de model, sau cel puțin în programul conferințelor preoțești un punct din program să fie predarea unei lecții de religie în școala primară ca lecție de model. Organizarea conferințelor pur catehetice pe eparhii, la cari să participe pe lângă profesorii de teologie și cateheții școlilor medii și câte o comisie de preoți din fiecare tract. La discuția liberă iau parte: V. Puica, I. Vasilian, A. Manu, I. Both, T. Herhan, Gh. Micu și președintele Șt. Gheție.

Pr. I. Budu citește 3 declarații în original despre o minune întâmplată în Suciul de jos cu ocazia împărtășirii credincioșilor, din cari reese că sftul vin s'a prefăcut în sânge schimbându-se culoarea din vin alb în sânge roșu. Preoțimea concludă, că minunile sunt admise, deci și aceasta s'a putut întâmpla. Urmează apoi discuțiuni, lămuriri prin întrebări și răspunsuri. Ședința se suspendă la ora 10, redeschizându-se la 10 și jumătate, când președintele comunică câteva ordine de mare importanță date de Ven. Consiliu Eparhial. Ședința se ridică la ora 11 noaptea.

Vineri dimineața la răsăritul soarelui deplin recreați pătrunși de o mulțumire sufletească potențată, în liniștea codrului rămași numai preoții cu personalul mănăstirii în frumoasa zi de toamnă sub impresia plăcută a ciripitului de paseri, cari și ele preamăreau pe Creatorul, se văd coborând dela modestele chilii călugărești grupulețe de preoți și călugări reverențați. Se apropie cu toții de Sftul altar al mănăstirii spre a lăuda și preamări din nou pe Atotputerni-

cul. Utrenia și 'n continuare Sfta Liturgie o celebrează prot. Șt. Gheție ajutat de preoții I. Roman sen. și Gh. Micu. Ceialți în strana împreună cu frații, monahul și starețul Gherontie Guțiu ca conducător. Acesta prin cunoscuta-i voce impunătoare ne-a ridicat mult moralul. Afară de acestea ca bun gospodar s'a îngrijit să fim bine găzduiți și serviți cu hrană aleasă, pentru ce i se aduce mulțumită și pe această cale.

Sfta Liturgie s'a încheiat cu citirea Sftului paraclis al Maicii Domnului și rugăciunea de mulțămire.

La ora 11 se redeschide ședința intimă, când președintele ține curs din administrația bisericească pentru preoți. După masă la ora 1 se închide conferința mergând fiecare la ale sale. Un grup de preoți însoțesc însă pe protopop la reședință. Aici fiind convocat pe ora 5 consiliul protopopesc spre a delibera în unele cauze, până la sosirea membrilor mireni preoții săvârșesc sfințirea apei mici. După terminarea ședinței cu care ia sfârșit conferința pastorală de toamnă ne-am despărțit cu o mulțumire sufletească deplină și cu dorința de a ținea încă multe conferințe în modul cum s'a ținut aceasta fiind fiecare la datorință în locul indicat.

Pr. Gh. Micu.

Cerc religios și șezătoare culturală în parohia Căian.

În ziua de 8 Septembrie la praznicul Nașterii Născătoarei de Dumnezeu a fost în vechime obiceiul ca la bisericuța de lemn din Căian să fie un adevărat pelerinaj, — ca la o mănăstire — venind credincioșii ortodocși din comunele învecinate Băraii, Suat, Mociu, Cara, Apahida, cu prapori și preoții satelor în frunte, cât și credincioșii uniți din jur.

Pentru reînvierea acestui obicei, Cercul religios Mociu de sub conducerea preotului I. Macavei din Geaca, a fixat într-unirea Cercului în fiecare an pentru această zi, la care a binevoit a participa și a conduce misiunea religioasă P. On. Protopop N. Vasii, pentru a-i da amploarea de odinioară. Roadele zelului depus de P. On. D. Protopop împreună cu preoții Cercului s'au văzut din an în an prin faptul, că numărul credincioșilor participanți s'a mărit, ajungând în acest an la praznicul Nașterii Năs-

cătoarei de Dumnezeu să fie un adevărat pelerinaj al credincioșilor din toate comunele din jur.

Dis-de-diminează s'a arătat o zi frumoasă. Cerul era senin ca o întregire la marea sărbătoarei. Pe șoseaua națională se vedeau venind credincioșii din toate comunele, în pâlcuri, cu desagii pe spate în care aveau merinde, iar alții cu căruțe. Curțile credincioșilor din Căian erau pline de căruțele rudeniilor și cunoscuților veniți în gazdă.

Serviciul divin s'a început la orele 8. Utrenia s'a săvârșit în biserică, iar sf. Liturgie afară pe o estradă împodobită cu covoare și acoperită cu verdeață care a ținut loc de altar. Sf. Liturgie s'a celebrat cu tot fastul de către P. On. Protopop N. Vasiu, asistat de preoții I. Macavei-Geaca, A. Tomuș-Mociu, Ioachim Pop-Bărăi și Ioan Lazar-Căian. Răspunsurile la Liturgie le-a dat corul credincioșilor din Bărăi.

A predicat cu mult elan oratoric P. On. D. Protopop, despre credința în Isus Christos, curățenia sufletească și nădejdea în Dumnezeu, îndemnând credincioșii să țină aceste temeuri ale Bisericii noastre și ale Neamului nostru. Predica a fost ilustrată cu o mulțime de exemple cari au impresionat profund sufletele credincioșilor.

La sfârșitul Liturgiei s'a slujit Sf. Maslu pentru credincioșii bolnavi și apoi s'a făcut miruirea imensului număr de credincioși.

E de remarcat și faptul, că un număr frumos de credincioși s'au mărturisit și cuminecat cu această ocaziune, cât și prezența aproape în întregime a parohienilor din Bărăi, precum și a unui grup mai important de intelectuali dintre cari menționăm pe d-na protopop N. Vasiu, Gh. Pleșa înv.-director-Mociu, d-na preoteasă Pop cu d-șoara, Drd. D. Macavei, d-șoara Motișan învățătoare, d-na preoteasă Tomuș, familia Ban-Mociu, G. Neamțu înv.-dir., N. Vaida notar pens., etc.

Preoții și oaspeții merg la locuința preotului local I. Lazar unde s'a oficiat botezul fiului său, fiind nași d-na și dl protopop N. Vasiu. După aceea s'a servit o masă comună.

După amiază la orele 4 s'a început șezătoarea culturală a „Astrei“ în curtea școlii primare din loc.

Cel dintâi ia cuvântul dl Dr. V. Pătrășcanu, vice-preș. desp. Mociu al „Astrei“ dând mai multe sfaturi sătenilor de ce trebuie să facă pentru ca să înainteze pe teren cultural. Dl Dr. C. Todea vorbește despre boalele sociale cari bântue viața satelor. Arată apoi roadele nefaste asupra familiei ale beției, termină spunând că numai pe cetățeni cu trupuri sănătoase se poate rezima neamul românesc. Dl Gr. C. Mărcuș ziarist, vorbește despre cele patru temelii ale satului: despre biserică, școală, așezămintele culturale și tovărășie. Dl ing. agr. C. Prutescu vorbește despre îngrijirea pășunilor. Dl agronom Panait Vasiliu dă îndrumări cu privire la facerea ogoarelor, pregătirea semințelor și sădirea pomilor. Între conferințe a înveselit lumea dl Ion Fărăianu, prin povestiri hazlii; a declamat poezii dl V. Basa și a executat mai multe cântări naționale corul tinerilor intelectuali din Mociu. P. I. Lazar în numele sătenilor aduce mulțumiri oaspeților pentru râvna cu care lucrează pentru luminarea poporului, iar dl Dr. V. Pătrășcanu încheie șezătoarea mulțumind pentru răbdarea ce-a avut-o, să asculte multele învățături ce a primit.

Astfel, praznicul Născătoarei de Dumnezeu a produs în inimile credincioșilor adevărate clipe de înălțare sufletească și a contribuit și la înaintarea culturală a neamului nostru.

Asistent.

Gimnaziul de băeți al Moșilor din Baia-de-Arieș.

Pentru ridicarea Țării Moșilor și a fiilor de țărani cu talent din Valea Arieșului, a luat ființă în 1922, Gimnaziul de băeți „Dr. Petru Șpan“ din Baia-de-Arieș.

De zece ani școala aceasta a dat o serie de absolvenți, cari au găsit aplicare la căile ferate, poștă, negoț și industrie.

Școala trecând prin multe greutăți și încercări, azi își deschide porțile din nou pentru Moșii noștri din jurul Abrudului, Câmpenilor și Iara.

Din mijloace proprii, comitetul școlar a înființat și un internat, unde se dă hrană și locuință elevilor pentru 550 Lei plată lunară. Este cel mai ieftin internat din țară.

În pragul anului școlar ce începe, școala

iese deplin consolidată, numindu-se profesori titulari la toate catedrele.

Taxa de înscriere este de 400 Lei la an, plătită în două rate, anume potrivită pentru copiii săraci ai Moșilor.

Baia-de-Arieș este și o localitate climaterică și potrivită pentru copiii mai debili din alte regiuni ori chiar dela orașe.

Înscrierile se fac la cancelaria școlii până la 25 Sept. Locuri libere se află în toate clasele. Ori-ce alte informațiuni servește direcțiunea.

Ministerul Instrucțiunii a făcut un mare serviciu culturii Moșilor, în special preoțimii, învățătorimii și țărănimii, susținând și dezvoltând acest gimnaziu pentru cea mai oropsită populație a țării noastre.

* CRONICA *

Reprezentanța fundației Gojdu în zilele de 19—21 a ținut în Sibiu ședințe în cari s'au discutat stadiul în care se află tratativele cu Ungaria. În curând se implinesc 15 ani de când aceasta avere stă infructuoasă din punct de vedere moral, păgubind într'o măsură nespūsă interesele bisericii noastre ardelen. Am dori să vedem ajunse odată la sfârșit tratativele cari ni se pare că s'au tărăgănat și din partea statului nostru. Despre hotărârile ce s'au adus în ședințele din Sibiu, vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

Asociația clerului „Andrei Șaguna” în vederea pregătirii congresului viitor, a convocat comitetul central pe ziua de Vineri, 23 Septembrie c., în Sibiu.

Poșta Redacției: *Preoții din Cercul religios Mociu* sunt rugați să stabilească în ședință raportul la foaia noastră, ca să nu primim, acum a doua oară, câte două rapoarte despre aceeași serbare.

Arhimandritul Partenie dela Mânăstirea Neamțu a scos în tipar o carte intitulată „Mânelnic sau înțelegerea dumnezeității liturgii”. Este o broșură care explică pe înțelesul poporului toate părțile Sfintei Liturgii. O recomandăm preoților și credincioșilor noștri. Costă 15 Lei. Se poate comanda dela autor arhimandrit în Mânăstirea Neamțu.

* PARTEA OFICIALĂ *

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II. *Li-botin*, din protopopiatul Lăpuș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat conf. cualificațiunii.
2. Sesiune circa 5½ jug. arabil.
3. Pădure circa 10 jugure.
4. Dela fiecare familie o mierză de cucuruz nesfârmat și dela cari nu au cucuruz o zi de lucru.
5. Stolele statorite de consiliul parohial la 11 Septembrie 1932.

Reflectanții își vor înainta cererea cu documentele prescrise oficiului nostru și cu prealabila încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop.

Tg.-Lăpuș, la 12 Septembrie 1932.

Of. protopopesc în conțelegere cu Cons. parohial.
(27) 1—3 Ștefan Gheție, protopop.

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot în parohia de cl. II-a *Hodac*, protopopiatul ort. rom. al Reghinului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate și
3. Sesiune parohială 12 jughere.
4. Drept de pășunat 4 vite.
5. Lemne de foc în pădure.
6. Stolele obicinuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile provăzute cu toate documetele necesare oficiului nostru și cu prealabilă încunoștințare a noastră se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul. — Concurenții vor trebui să prezinte și act de învoire a Prea Sf. nostru Episcop, pentru ca să poată fi luați în candidație.

Reghin, la 20 Sept. 1932.

(28) 1—3 Ioan Maloș, protopop.